

ninger og Principer, at man paa eengang er kommen over paa Hærens Standpunkt, ikke nødvendigt, men ordførende for det, lovprisende det, som man i 7—8 Aar har sat alle sine Bestræbelser paa ingenfinde at faae vedtaget. Jeg gratulerer! De Herrer ere saa ganske særegent psykologisk anlagte. Om de ere stikede til at sidde her, bliver et andet Spørgsmaal. Det kommer ikke mig ved, det lader jeg Bølgerne om; jeg haaber imidlertid, at Bølgerne skulle blive enige med mig derom. Men jeg kan ikke negte, at jeg vel maa have Lov til ved Siden af denne brillante Fremgangsmaade, dette Glimrende, Opsygtsvækkende, Vidunderlige, hvad de ville kalde det, at sætte den nøgterne, rolige, konstitutionelle Gang, vi troede, det var rigtigst at anvende til at indlede en Forhandling. Det er jo gaaet paa samme Vis ogsaa med andre Sager. Det Vidunderlige skete ogsaa med Hensyn til vor store parlamentariske Kamp for henved 3 Aar siden. Det Vidunderlige skete, og saa maatte man høre om i en anden Gade, saa maatte man se at tale med hinanden om Sagerne, sætte Grunde mod Grunde. Jeg indrømmer, som jeg oftere har sagt, at paa den Vej kan det ikke hjælpe, at den One staar paa sit døde Standpunkt, den anden paa sit, men vi maa søge, om vi kunne jevne Kløften ved at grave ned fra begge Sider, saa at vi kunne naae hinanden for at faae et Resultat. Det er det, vi have tilbudt efter Grundlovens Former med Hensyn til denne Sag; men vi have da forlangt af de Herrer, at de ikke skulle staa som Seirherrer paa alle deres Principer fra de 8 Aars Kamp, medens vi ligge under paa Alt. Vi have forlangt det ei blot for Sagens Skyld, ei blot for Folkets Skyld, men ogsaa for dette Folkethings Skyld, for at opretholde den Værdighed, som det ærede Medlem fra Randers (N. P. Jensen) navnlig saa indtrængende gjentagne Gange har taget Ordet for. Paa den Vej ere vi gaaede, og jeg skulde være tilbøjelig til at mene, at, skjøndt vi ikke kunne følge det ærede Medlems (Bojsens) Forslag hverken i dets Indhold eller i dets finansielle Resultat og altsaa ikke i den Grad kunne være ministerielle som det ærede Medlem, vilde de Herrer have gjort Sagen en bedre Tjeneste ved at slutte sig sammen med os om at arbejde. (Udfrydelse.) Jeg siger, de vilde ikke blot have gjort sig selv, men Sagen en Tjeneste, og de vilde ogsaa have gjort de Herrer af Hæren en bedre Tjeneste ved paa det Sted, hvortil de selv have taget Valg til at behandle Sagen, at slutte den sammen med os eller med, hvem de ellers kunde komme sammen med, om at stille positive Ændringsforslag for der under Regjeringens Raadgivning ved Forhandling at opnaa et Resultat, som vi 30 Mand fra Fællesudvalget kunde være komne med og have budt Folkething og Landsting. Selv om dette Forslag havde været nogle hundrede Tusinder lavere — thi det ærede Medlems Beregning slaar ikke til — og

været bedre paa adskillige Punkter for Befolkningen end det, som det ærede Medlem ved sit vidunderlige Forslag mener at have naaet, er jeg overbevist om, at det endda vilde være blevet et ønskeligere Forslag. Thi det er ikke nok, at vi have et uforstaaeligt Papir, der bestemmer os en Hærlø, det er ikke nok, at vi have en Masse Officerer til den Tjeneste, man nu bestemmer til dem, men det er ligesaa vigtigt, at Befolkningen staar venlig overfor den hele Sag og forstaar Beregningen og fylder den forstaaede Beregning ud med de Kræfter, Befolkningen har. Det kan Befolkningen ikke engang faktisk komme til efter den Maade, hvorpaa de have stillet deres Landeværn eller Forstærkning. De kaste det Hele hen, Folket har kun at kaste sig ind under Militæren, under de store uvidede Kammer; men der paakaldes hverken slyst eller aandelig Kraft, saaledes som den i alt Jalb middelbart bedre beregnede Forstærkning af 1867 har gjort. Det Bedste er ofte det Godes Fjende. Hæren kan sige: Her er et fortrinligt Forslag, thi det har aldrig kunnet drømme om noget Saadant. Den ærede Drøvsøer (Thomsen), der stadig talte om at bryde af paa Midten, maa nu smile ad Springet paa halvanden Million. Jeg skulde dog imidlertid tro, at der er en Braad i Glæden; jeg skulde tro, at de Herrer alle have, ikke udvendig, men indvendig, en Følelse af, at der klæber sig Noget ved Fremgangsmaaden ved dette Forslags Tilblivelse, som ikke er helbigt for det konstitutionelle Liv. De Herrer kunne for Diebliffet udvortes le ad det, jeg her siger; men den Dag kan komme — og jeg haaber, den skal komme, — da vi have et Folkething, der nok skal belægge den Betragtning, jeg her udtaler, med det fornødne Bevis for, at man fordrer alvorlige Sager behandlet i Lyset, konstitutionelt, fremfor bag Kulisserne.

Thomsen: Jeg har jo et noget forskjelligt Syn paa den foreliggende Sag fra det, som det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) har. Jeg kan godt se, at der med Nette kan fremsættes mange Indvendinger saavel mod Formen som mod Indholdet af det Lovforslag, som foreligger, men jeg kan ikke tjene det ærede Medlem i at være saa uendelig opfindsom, som han har været med Hensyn til begge Dele i det Foredrag, vi nylig hørte. Mit Syn er forskjelligt deri, at jeg i Lovforslagets Fremkomst ser et Loyalt Forsøg fra Forslagsstillerne paa at faae Hærens ordningsspørgsmaalet bragt tilende til Gavn for Landet og med fuldt Hensyn saavel til de Onsker, der vides at være hos Befolkningen, som til Hærens Læve og Statskassens Interesse. De ærede Forslagsstillere tro at vide, at der hos Befolkningen er visse Onsker tilstede, nemlig Onsker om, at der ved en ny Hærensordning skal tilveiebringes Lettelse i de personlige Byrder, og at der ved Betagelsen af Hærensordningen Intet skal være præjudiceret med